

הרגלים ושעירי ראשי חדשים ושעיר הנעשה
בחזן מכפרין, דברי רבי מאיר!

ומדייקת הגמרא: ואילו שעיר הנעשה בפנים
שיירה! שירי רבי מאיר מלשנותו בברייתא
יחד עמהם, ומוכח שהוא סובר שהשעיר
הפנימי אינו מכפר על אותן ידיעות הטומאה
ששאר השעירים מכפרים. וכן את כפרתו
של השעיר הפנימי, דהיינו, הכפרה על מי
שיש לו ידיעה בתחילה ואין ידיעה בסוף,
נמי שיירה, שירי אותה רבי מאיר מלשנותה
בברייתא, משום שאין שאר השעירים
מכפרין את כפרתו הזאת של השעיר הפנימי.

שנינו במשנה: היה רבי שמעון אומר:
שעירי ראשי חדשים מכפרין על טהור שאכל
את הטמא, וכולי. [ולכל שעיר יש כפרה
שונה].

והוינן בה: בשלמא שעירי דראשי חדשים
לא מכפרי אדרגלים, דאמר קרא בשעיר ראש
חודש "עון", וממעטינן — עון אחד הוא
נושא ואינו נושא שני עונות! אלא שעירי
דרגלים, ניכפרו נמי אדראשי חדשים?

ומשנינן: אמר קרא בשעיר ראש חודש
"אותה". בא הכתוב למעט, ולומר — אותה
חטאת שקבעה תורה בשעיר ראש חודש,
נושא עון. ואין קרבן אחר נושא עון של
ראש חודש.

ותו הוינן בה: בשלמא דרגלים לא מכפרין
אדיום הכיפורים, דאמר קרא בתחילת
הפסוק, "וכפר אהרן על קרנותיו אחת

בשנה" — כפרה זו לא תהא אלא אחת
בשנה! אלא דיום הכיפורים, ניכפרו
אדרגלים?

ומשנינן: אמר קרא בסוף הפסוק, "אחת
בשנה יכפר עליו" — כפרה אחת מכפר,
ואינו מכפר שתי כפרות!

ופרכינן: והא כי כתיב "אחת" — בשעיר
הנעשה בפנים הוא דכתיב. ואם כן, מדוע
לא יכפר השעיר החיצוני על שאר הכפרות?

ומשנינן: אמר קרא "מלבד הטאת י-ב
הכיפורים" ואיתקוש היצון לפנימי!

שנינו במשנה: רבי שמעון בן יהודה אומר
משמו של רבי שמעון בן יוחאי: שעירי
ראשי חדשים מכפרים רק על טהור שאכל
טמא. אבל של רגלים מכפרים גם על טהור
שאכל קדש טמא וגם על טמא שנכנס
למקדש או אכל בשר קודש שלא היתה להם
ידיעה לא בתחילה ולא בסוף, ושעיר יום
הכיפורים החיצון מוסיף עליהן שמכפר את
כפרתן, ובנוסף מכפר על מי שלא היתה לו
ידיעה בתחילה אך היתה לו ידיעה בסוף.

והוינן בה: מאי שנא דשעירי ראשי חדשים
דלא מכפרי אדרגלים, דאמר קרא "עון" —
עון אחד הוא נושא ואינו נושא שני עונות!
דרגלים נמי לא ניכפרו אדראשי חדשים,
דאמר קרא בכפרת שעיר ראש חודש "אותה"
— אותה הוא נושא עון, ואין קרבן אחר
נושא עון של ראש חודש!?

עדיין שמו של הקרבן לכפר על חטא מסויים
אינו נעקר, ולכן רק מחמת שכפרתם שוה אפשר
להקריבם במועד אחר.

דס, זה נחשב [לפי הרמב"ם] לשינוי קודש.
ולכן, גם אם נעקרה ההפרשה של הקרבן
לצורך מועד זה, ואפשר להביאו במועד אחר,

ומשנינן: הלימוד מ"אותה" למעט כפרת ראש חודש משעיר אחר, לא משמע ליה!

ותו הוינן בה: מאי שנא דרגלים דלא מכפרי אדיום הכיפורים, דאמר קרא:

"וכפר אהרן על קרנתיו — אחת בשנה.

מדם חטאת הכפורים — אחת בשנה יכפר עליו".

ודרשינן מסוף הפסוק, שנסמכה בו "אחת בשנה" ל"יכפר", שכפרה זו לא תהא אלא אחת בשנה!

אי הכי, דיום הכיפורים נמי לא ניכפרו אדרגלים שהרי "אחת" כתיב בתחילת הפסוק [וכפר אהרן על קרנותיו — אחת בשנה], ויש לנו לדרוש — כפרה אחת מכפר, ואינו מכפר שתי כפרות?!

ומשנינן: הדרשה שמתחילת הפסוק, "וכיפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה" — ללמד שכפרה אחת מכפר השעיר הפנימי ואינו מכפר שתי כפרות, לא משמע ליה!

ומבאר הגמרא: אמאי לא ניחא ליה בדרשה זו? —

דכי כתיב להאי "אחת" — בשעיר הנעשה בפנים כתיב, ולא בחיצון. ולית ליה היקשא דחיצון לפנימי!

ופרכינן: אי הכי, דלית ליה לרבי שמעון היקשא לפנימי לחיצון, שעירי דרגלים נמי נכפרו אדיום הכיפורים! דכי כתיב מיעוטא ד"אחת" ברישא דקרא, שממעטים ממנו

שכפרה זו של יום הכיפורים לא תהא אלא אחת בשנה, הרי מיעוט זה רק בשעיר הנעשה בפנים כתיב, ולא בחיצון. ואם כן, מדוע שלא יכפרו שעירי הרגלים את כפרת השעיר החיצון, כיון שבו אין מיעוט של "אחת"?!?

ומשנינן: אלא, לעולם אית ליה לרבי שמעון היקשא לפנימי לחיצון. ולכן המיעוט של "אחת בשנה" האמור בסיפא דקרא, המדבר בדם חטאת הכפורים של שעיר הפנימי, משמע ליה להקיש אליו את החיצון. ולפיכך אין שעירי רגלים מכפרים את כפרת השעיר החיצון.

ומה שאמר רבי שמעון ששעיר החיצון מכפר את כפרת הרגלים על אף שיש גם מיעוט של "אחת" האמור ברישא דקרא, שממנו למדנו שכפרה אחת מכפר ואין מכפר שתי כפרות — מיעוט זה לא נראה לרבי שמעון לדרוש, כי שאני הכא, שמיעוט זה נאמר לגבי כפרת המזבח [וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה]. ולכפרה זו לא הוקש השעיר החיצון, דאמר קרא במזבח הקטורת "וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה מדם חטאת הכפורים — אחת בשנה יכפר עליו", ודרשינן למיעוט של "אחת" האמור ברישא דקרא, והמלמדנו שמכפר כפרה אחת ולא שתי כפרות, הכי:

קרנותיו דמזבח הפנימי, הוא דכפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות. הא כפרה דחיצון, דהיינו שעיר החיצון הנעשה על מזבח החיצון, אפילו שתי כפרות מכפרת!

ומה שהתמעטו שעירי הרגלים מלכפר כפרת החיצון, הוא מהלימוד מסיפא דקרא, דכתיב

מפרישין מתרומת הלשכה שבר האומנין שעושים את הקטורת, ומזכים את המעות לאומנין על ידי אחד הגזברים, ובכך יוצאות אותן מעות לחולין, כי התשלום עבור העבודה מחלל את קדושת המעות. אך עדיין לא נתנו את המעות ביד האומנים. וכיון שהיה בידם של הגזברים מעות חולין [השייכות לאומנים], היו מחללין אותה את הקטורת שנותרה על מעות האומנין [בהסכמתם], ונעשתה הקטורת חולין והמעות קדושות, ונותנין אותה, את הקטורת שנתחללה על המעות ועתה היא חולין, לאומנין בשכרן [במקום המעות שהיו צריכים לקבל, ושעתה הן קדושות]. וחזרין הגזברים ולוקחין אותה מהאומנין על ידי שמשלמים להם עבורה מכספי התרומה החדשה, ובקניה זו יוצאין המעות של התרומה החדשה לחולין, ואילו הקטורת מתקדשת בקדושת המעות של התרומה החדשה, וראויה מעתה להקטרה בשנה החדשה!

ואמאי לא נימא "קדושה שבהן להיכן חלכה"?! שהרי הקטורת קדושה קדושת הגוף, שהתקדשה בהיותה במכתשת, דסלקא דעתין שהמכתשת כלי שרת הוא.

אלא, מוכח מכאן, שרק דבר שהתקדש על ידי יחיד בקדושת הגוף אינו יכול להפדות, ולא דבר שקדוש בקדושת הציבור כמו קטרת, והוא הדין תמידין.

אמר ליה רב חסדא: קטורת קאמרת להוכיח שהיא נפדית? שאני קטורת, שאין בה קדושת הגוף אלא דקדושת דמים היא. משום יא-א שאין המכתשת שנשחקת בו נחשבת כלי שרת.

"אחת בשנה יכפר עליו". ומדסמיך "אחת" ל"כפר" דרשינן, אותה כפרה תהיה רק פעם בשנה על ידי שעיר החיצון, ולא על ידי שעירי הרגלים.

אמר עולא אמר רבי יוחנן: תמידין שלא הוצרכו לציבור, שנותרו מהשנה שעברה, לפי שבראש חודש ניסן מתחילים להביא תמידין שנקנו מכספי מחצית השקל של השנה החדשה, ואלו שנקנו מכספי הציבור של השנה הקודמת, ונותרו, הרי הם נפדין על אף היותם קרבנות תמימים, וכפי שיבואר לקמן ש"לב בית דין מתנה עליהם" שאם יותרו לא יהיו קדושים אלא קדושת דמים שיש לה פדיון. ולאחר שנפדו ויצאו לחולין חוזרים וקונים אותם מכספי הציבור של השנה החדשה ומקריבים אותם בתורת תמידין חדשים.

יתוב רבה וקאמר לה להא שמעתא דרבי יוחנן.

אמר ליה רב חסדא: מאן ציית לך ולרבי יוחנן רבך? וכי קדושה שבהן להיכן אזלא? שהרי אין קרבנות הקדושים בקדושת הגוף מתחללים כשהם תמימים!

אמר ליה רבה: וכי את לא תסברא דלא אמרינן בקרבנות הציבור "קדושה שבהן להיכן חלכה" היכא דמחללין הציבור לצורך תקנה? 22!

והתנן: מותר הקטורת, שהיתה נותרת בכל שנה, ובכל שנה יש להביאה מכספי הציבור החדשים, ואם כן מה היו עושיין בה בקטורת שנותרה? —